

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/245/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617202873
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3617202873.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a sudkýň JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu O. proti žalovanej X., o zaplatenie 2.323,93 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 19. apríla 2018, č. k. 5Csp/83/2017-81, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 19. apríla 2018, č. k. 5Csp/83/2017-81 súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanej zaplatenia sumy 2.323,93 eur s 9% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.323,93 eur od 19.01.2009 do zaplatenia na tom základe, že dňa 19.12.2007 bola medzi veriteľom - V. a žalovanou v právnom postavení dlžníka uzavretá zmluva o úvere číslo XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky. Žalovanej súd nepriznal náhradu trov. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žaloba nie je dôvodná z dôvodu premlčania nároku, lebo súd prihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovanou v konaní. Úverová zmluva bola uzavretá medzi V. a žalovanou dňa 19.12.2007 pod č. XXXXXXXXXXXX, pričom právny predchodca žalobcu úver predčasne zosplatnil k 19.01.2009, teda premlčacia lehota začala plynúť od 20.01.2009 a uplynula dňa 20.01.2012, pričom žalobca uplatnil nárok na súde až dňa 10.05.2017, teda nepochybne po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty na uplatnenie práva. Pokiaľ ide o námietky žalobcu priamo v žalobe, že nárok bol uplatnený na rozhodcovskom súde, teda nárok bol uplatnený včas a v zákonom stanovenej lehote súd nepovažuje za dôvodné, lebo rozhodcovský súd rozhodol na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky uvedenej v bode 6 zmluvy, ktorá je písaná drobným a pre spotrebiteľa úplne nečitateľným spôsobom, navyše rozhodcovská doložka presne určuje, u ktorého rozhodcovského orgánu má byť nárok uplatnený, teda rozhodcovská doložka je nekalá a absolútne neplatná, aby mohla byť akceptovaná musí byť prejavom slobodnej vôle oboch strán, čo vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo ktorá voľba konkrétne znamená. Takáto rozhodcovská doložka bola vyhlásená za absolútne neplatnú v exekučnom konaní Okresného súdu Partizánske sp. zn. 3Er/186/2015 a nemôže preto spôsobovať žiadne právne následky a teda ani nárok uplatnený na takomto vopred presne stanovenom rozhodcovskom orgáne na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej doložky nemôže mať na následok spočívajúce premlčacej lehoty, preto súd dospel k záveru, že uplatnený nárok je premlčaný. Súd vychádzal aj z právneho názoru Krajského súdu v Trenčíne vysloveného v konaní sp.zn. 5CoSr/1/2017 zo dňa 09.08.2017, ak veriteľ podal žalobu na rozhodcovskom súde, ktorý nemal právomoc vo veci uplatneného práva žalobcu konať a rozhodnúť, dobu rozhodcovského konania a aj následného konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku, prípadne exekučného konania nemožno považovať za dobu, počas ktorej premlčacia lehota neplynula

a spočívala. Veriteľ musí uplatniť svoje právo na orgáne, ktorý má právomoc konať a rozhodnúť, pričom rozhodcovský súd takýmto orgánom nebol a uplatnenie nároku na takomto orgáne nemohlo vyvolať právne účinky neplynutia resp. spočívania premlčacej doby. Žalobca si preto uplatnil svoj nárok po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej lehoty, lebo od zosplatnenia úveru 19.01.2009 do podania žaloby 10.05.2017 uplynula doba viac ako osem rokov, preto súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods.1 C.s.p. Na vec aplikoval § 52 ods. 1 až 3, § 101, § 102 Občianskeho zákonníka.

2. Proti tomuto rozsudku podal žalobca včas odvolanie. Navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie eventuálne zmenil rozsudok tak, že žalobe vyhovie. Ako dôvod uviedol všetky ust. § 365 ods. 1 písm. a/ až h/ C.s.p. V zmysle § 21 ods. 1 ZRK je to v prvom rade samotný rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený posudzovať platnosť rozhodcovskej zmluvy a tým aj svoju vlastnú právomoc v tom danom prípade. Ak rozhodcovský súd po preskúmaní okolností konkrétneho prípadu svoju právomoc uzná, je možné hovoriť o tom, že tak uznal aj platnosť samotnej rozhodcovskej doložky. Rozhodcovské konanie riadne skončilo vydaním rozhodcovského rozsudku, preto je možné tvrdiť, že platnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve trvala až do právoplatného rozhodnutia súdu o neplatnosti takejto doložky. V tomto prípade však hovoríme o právoplatnom zamietnutí poverenia pre súdneho exekútora na vykonanie exekúcie a následnom zastavení exekučného konania. Je toho názoru, že až do zastavenia exekučného konania exekučným súdom bol rozhodcovský rozsudok materiálne vykonateľný exekučný titul, pričom po zastavení exekučného konania sa rozhodcovský rozsudok stáva materiálne nevykonateľným exekučným titulom. Dospel tak k záveru, že výklad a aplikácia ustanovenia § 112 OZ spôsobom, ktorý nepripúšťa spočívanie premlčacej doby v situácii, keď účastník právneho vzťahu uplatní svoje právo na rozhodcovskom súde v zmysle rozhodcovskej doložky, ktorá je však neskôr v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vyhlásená za neplatnú, je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keďže by tým došlo k faktickému sťažaniu, resp. úplnému zmareniu možnosti oprávnenej osoby domáhať sa svojho práva na súde. Odo dňa podania žaloby na rozhodcovský súd premlčacia doba prestala plynúť a začala spočívať v zmysle § 112 OZ a spočívala až do právoplatnosti uznesenia o zastavení exekučného konania. Pričom po právoplatnosti tohto uznesenia premlčacia doba začala opätovne plynúť, a to až do momentu podania žaloby o zaplatenie na Okresný súd Partizánske sp. zn. 5Csp/83/2017. Pokiaľ ide o rozhodcovskú doložku, zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument. Žalobca v tomto poukazuje na skutočnosť, že zmluva o úvere obsahuje odkaz na Obchodné podmienky, Všeobecné obchodné podmienky, ako aj na Sadzobník poplatkov a iné dokumenty V.. V súvislosti s veľkosťou písma dával súdu do pozornosti skutočnosť, že v čase uzatvorenia zmluvy žiaden právny predpis nestanovoval povinnosť o minimálnej veľkosti písma v zmluve. Pre úplnosť však žalobca uvádza, že úverová zmluva má porovnateľnú veľkosť písma, ako bolo novelou č. 141/2014 Z.z. stanovená minimálna veľkosť písma v roku 2015 (zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX bola uzatvorená dňa 19.12.2007).

3. Žalovaná sa k odvolaniu nevyjadřila.

4. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov odvolania podľa §§ 379 a 380 Civilného sporového poriadku zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len C.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vo výroku vecne správny potvrdiť z týchto dôvodov:

5. Na základe preskúmania rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo a právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 C.s.p. na ne v plnom rozsahu poukazuje.

6. Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že podľa jeho názoru súd prvej inštancie sa už v odôvodnení rozsudku náležitým spôsobom vypořiadal so všetkými dôvodmi podaného odvolania, ktoré dôvody odvolateľ prezentoval už počas konania pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto v odpovedi na vznesené námietky odvolateľa odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

7. Odvolací súd sa stotožňuje so zamietnutím žaloby v dôsledku premlčania uplatnenej pohľadávky.

8. Súd prvej inštancie správne vychádzal z ustanovenia § 101 a § 102 Občianskeho zákonníka.

9. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

10. Odvolací súd považuje za správnu aplikáciu § 101 Občianskeho zákonníka na vznesenú námietku premlčania žalovanou.

11. Žalobca nenamietal aplikáciu §101 Občianskeho zákonníka, ale dovoľával sa aplikácie § 112 Občianskeho zákonníka a spočívania premlčania, pretože si právo pred súdnym konaním uplatnil podaním žaloby na rozhodcovský súd. Odvolateľ však doposiaľ neuviedol deň, kedy žalobu na rozhodcovský súd podal, uviedol len, že sa tak stalo v rámci všeobecnej trojročnej lehoty. Podľa neho týmto dňom (hoci ho presne nekonkretizoval) zároveň prestala plynúť premlčacia doba. Podľa jeho názoru premlčacia doba spočívala až do právoplatnosti uznesenia o zastavení exekučného konania vedeného na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní. Opäť dátum nešpecifikoval. Odvolací súd zistil, že sa tak stalo uznesením Okresného súdu Partizánske sp.zn. 3Er/186/2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 04.11.2015 sp.zn. 23 CoE/208/2015. Podľa jeho názoru po právoplatnosti tohto uznesenia premlčacia doba začala opätovne plynúť, a to až do momentu podania žaloby o zaplatenie na Okresný súd Partizánske sp. zn. 5Csp/83/2017 (10.05.2017).

12. Bez ohľadu na skutočnosť, že odvolateľ nekonkretizoval obdobie, kedy mala lehota spočívať, pretože neuviedol presné dni rozhodných udalostí, odvolací súd konštatuje, že v prejednávanej veci je nepochybné, že tomuto konaniu predchádzalo exekučné konanie, v ktorom bola žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá z dôvodu rozporu exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) so zákonom. Rozpor exekučný súd videl v neplatnosti rozhodcovskej doložky, spôsobenej jej nekalým charakterom, pretože jej uzavretie si spotrebiteľ - žalovaná výslovne nevymienil, nemal možnosť do zmluvného formulára zasahovať. K rovnakému záveru dospel aj súd prvej inštancie, a s týmto záverom sa stotožňuje aj odvolací súd. Podstatnou z hľadiska vyslovenia neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v článku 3 bod 6 zmluvy o úvere je skutočnosť, že táto nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej vopred pripravenej zmluvy ovplyvniť. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú doložku v celosti za neprijateľnú podmienku, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05). Pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

13. Keďže v predmetnom prípade bola rozhodcovská zmluva neplatná, táto nemohla vyvolať predpokladané účinky a konštituovať právomoc rozhodcovského súdu (v danom prípade W..) na prejednanie veci a na rozhodnutie, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu. Podobne tak judikoval i Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení zo dňa 21. marca 2012, sp. zn. 6Cdo 1/2012 skonštatoval, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

14. Je teda zrejmé, že rozhodcovský súd, ktorý rozhodcovský rozsudok vydal, nemal právomoc vo veci konať a rozhodnúť.

15. Ust. § 112 Občianskeho zákonníka však pre spočívanie premlčacej lehoty vyžaduje, aby si veriteľ uplatnil svoje právo na súde alebo u iného príslušného orgánu, čo znamená na orgáne, ktorý má právomoc konať a rozhodnúť.

16. Keďže podmienky pre aplikáciu § 112 Občianskeho zákonníka v prejednávanej veci neboli splnené, k spočívaniu uplatneného práva žalobcom počas rozhodcovského konania nedošlo.

17. O spočívaní premlčacej lehoty, ako sa domáha žalobca (od podania žaloby na rozhodcovský súd až po právoplatnosť uznesenia o zastavení exekučného konania) ani nie je možné podľa § 112 Občianskeho zákonníka uvažovať. Ak totiž bolo v rozhodcovskom konaní veriteľovi priznané právo, ktoré v konaní uplatnil, právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného príslušného orgánu, pretrhne sa (preruší sa) pôvodná premlčacia doba a začne bežať premlčacia doba nová, a to desaťročná podľa § 110 Občianskeho zákonníka. Ak nebolo veriteľovi uplatnené právo právoplatne priznané, nie je už možné vôbec o premlčaní daného práva uvažovať, pretože nové prejednanie tej istej veci medzi tými istými účastníkmi bráni prekážka rozhodnutej veci - rei iudicatae.

18. Premlčacia doba tak uplynula najneskôr vzhľadom na zosplatnenie celej pohľadávky dňom 19.01.2009 dňa 20.01.2012.

19. Keďže žaloba o plnenie práva bola na súde podaná až dňa 10.05.2017, teda po uplynutí zákonom stanovenej premlčacej doby, stalo sa tak po uplynutí trojročnej premlčacej doby, preto súd nemohol vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovanou nárok na zaplatenie dlhu žalobcovi priznať.

20. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny potvrdiť.

21. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

22. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

23. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

24. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 C.s.p. v spojení s § 255 ods.1 a § 251 C.s.p. Z výsledku odvolacieho konania vyplýva, že žalovaná bola v odvolacom konaní úspešná, a preto jej v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. patrí právo na náhradu trov tohto odvolacieho konania. Zo spisu však nevyplývajú žiadne odôvodnené a preukázané trovy žalovanej v zmysle § 251 C.s.p., preto odvolací súd rozhodol, že jej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

25. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).